

Сухорукова А. Л.,

кандидат наук з державного управління,
доцент кафедри менеджменту, бізнесу та адміністрування
Миколаївський національний аграрний університет

Мальченко А.І.,

здобувач вищої освіти спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа»
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

ВПЛИВ КУЛЬТУРНОЇ ПОЛІТИКИ НА СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ РОЗВИТОК СУСПІЛЬСТВА

У сучасних умовах розвитку людства культура відіграє важливу роль у формуванні соціальних цінностей, світогляду та суспільної свідомості. Саме тому культурна політика держави є одним із ключових чинників соціокультурного розвитку суспільства. Вона визначає основні напрями збереження культурної спадщини, розвитку мистецтва, формування національної ідентичності та забезпечення культурних потреб громадян.

Культурна політика розглядається як система принципів, заходів і механізмів, за допомогою яких держава та суспільні інституції регулюють культурні процеси. Її головною метою є створення умов для розвитку культури, підтримки культурного різноманіття та формування духовних цінностей суспільства. Держава здійснює культурну політику через систему законодавства, фінансування культурних програм, діяльність культурних інституцій, а також через освіту та засоби масової комунікації [3, с. 2].

Культура є важливим фактором соціального розвитку, оскільки вона формує систему цінностей, норм і традицій, що визначають поведінку людей у суспільстві. Без урахування культурного чинника неможливо повноцінно зрозуміти процеси суспільних трансформацій. Дослідники зазначають, що культура виступає основою соціальної взаємодії, забезпечує передачу історичного досвіду та сприяє формуванню громадянської ідентичності [4, с. 1].

Одним із важливих напрямів культурної політики є збереження та популяризація культурної спадщини. Історико-культурні пам'ятки, традиції та культурні практики є важливими елементами національної ідентичності. Вони сприяють духовному розвитку особистості, формуванню почуття належності до певної спільноти та розвитку культурної самосвідомості суспільства [5, с. 37].

Культурна політика також має значний вплив на розвиток освіти, науки та творчості. Через систему освіти формуються культурні компетентності,

моральні цінності та світоглядні орієнтири молодого покоління. У цьому контексті культура виступає не лише сферою духовного життя, але й важливим чинником розвитку людського потенціалу, інноваційної діяльності та соціального прогресу.

У сучасному світі культурна політика набуває особливого значення в умовах глобалізації. Глобалізаційні процеси сприяють активному обміну культурними цінностями між різними країнами, що, з одного боку, відкриває нові можливості для культурного розвитку, а з іншого - створює ризики втрати національної культурної самобутності. Саме тому важливим завданням державної культурної політики є забезпечення балансу між інтеграцією у світовий культурний простір та збереженням національної культурної ідентичності [2, с. 3].

Особливого значення культурна політика набуває у періоди соціальних та політичних трансформацій. У такі періоди культура виступає фактором суспільної консолідації, сприяє зміцненню національної єдності та формуванню громадянського суспільства. Дослідники наголошують, що культура може виконувати функцію соціальної інтеграції, формуючи спільні цінності, норми та ідеали розвитку суспільства [1, с. 2].

Важливим аспектом сучасної культурної політики є розвиток культурної демократії. Це передбачає забезпечення рівного доступу громадян до культурних ресурсів, підтримку культурної різноманітності та залучення громадськості до культурної діяльності. Демократизація культурної політики сприяє активізації творчого потенціалу суспільства та формуванню культурно активного громадянина.

Крім того, культурна політика відіграє важливу роль у забезпеченні національної безпеки. У сучасних умовах інформаційних та ідеологічних протистоянь культура виступає одним із інструментів захисту національних інтересів, зміцнення духовної стійкості суспільства та формування позитивного міжнародного іміджу держави [6, с. 44].

Таким чином, культурна політика є важливим механізмом регулювання культурного життя суспільства та одним із ключових факторів його соціокультурного розвитку. Вона сприяє збереженню культурної спадщини, формуванню національної ідентичності, розвитку творчого потенціалу суспільства та забезпеченню культурної різноманітності. Ефективна культурна політика дозволяє не лише підтримувати культурний розвиток суспільства, але й сприяє зміцненню соціальної стабільності, національної єдності та духовного розвитку особистості.

Література:

1. Іваненко В., Курепін В. Розвиток інформаційної культури і компетентності у випускників закладів вищої освіти, сучасні виклики. Сучасні освітні методики та технології в умовах викликів сьогодення : матеріали II всеукраїнської науково-методичної конференції в online форматі (м. Харків, 1-2 травня 2025 р.). Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. С 44-50. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/22155>.
2. Мерзлікіна М., Сухорукова А. Інструменти електронної демократії та їх вплив на розвиток громадянського суспільства : матеріали XII Всеукраїнської наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 29-31 жовтня 2025 р.). Миколаїв : МНАУ, 2025. С. 155-158. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/22981>
3. Burklin W. Public Opinion and Direct Democracy. Journal of Democracy. 2021. №4, Vol. 12. P.141-153.
4. Dalton R. Citizen Attitudes and Political Behavior. Comparative Political Studies. 2020. №33. P. 912-940.
5. Flanagan Sc. The New Politics, Culture Wars, and The Authoritarian-Libertarian Value Change in Advanced Industrial Democracies. Comparative Political Studies. 2023. № 36. P. 235-270.

Мацука В.М.,

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту та фінансів
Маріупольський державний університет
м. Київ, Україна

КУЛЬТУРНІ ХАБИ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ В СИСТЕМІ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Сучасні трансформації суспільства, процеси децентралізації та розвиток креативної економіки зумовлюють зростання ролі локальних ініціатив у соціокультурному розвитку територіальних громад. У цьому контексті культурні хаби виступають одним із найефективніших інструментів оновлення міського та громадського середовища, поєднуючи культурну, освітню, соціальну та економічну функції.

Культурний хаб можна визначити як багатофункціональний відкритий простір, що створює умови для взаємодії митців, громадян, освітніх ініціатив,